

άλλος

άλλος, -η, -ο, αντων. και επίθ. γεν. αρσ. και ουδ. **άλλου** και **αλλουνού**· γεν. θηλ. **άλλης** και **αλληνής**· γεν. πληθ. **άλλων** και **αλλωνών** [*<αρχ. ἄλλος*], άλλος. (Λαϊκό τραγούδι: *η μάνα σου η μπλου καιρός ν' αλλάξει νου γιατί και να το θέλει δεν γίνεσαι αλλουνού // να σου δώσω μια να σπάσεις αχ ρε κόσμε γυάλινε να φτιάξω μια καινούρια κοινωνία, άλληνε // κι επειδή των αλλωνών κάνω τη βάρδια για να κλαίω την αγάπη μου τα βράδια με φωνάζουνε το θύμα ο Νικολός*). **1α.** το αρσ. ως ουσ. **ο άλλος**, ο άλλος άντρας, ο άλλος γκόμενος, ο άλλος εραστής, ο άλλος ερωμένος: «την είδα με τον άλλον, την ώρα που τον μοστράριζε στις φιλενάδες της». (Λαϊκό τραγούδι: *αυτός ο άλλος που σε πήρε από μένα, αυτό ο άλλος, αυτό ο άλλος, είναι ευεργέτης μου μεγάλος*). **β.** ο επόμενος: «να περάσει ο άλλος». **2.** το θηλ. ως ουσ. **η άλλη**, η άλλη γυναίκα, η άλλη γκόμενα, η άλλη ερωμένη: «τον είδα με την άλλη να κάνει βόλτα στην παραλία». (Λαϊκό τραγούδι: *υπάρχει άλλη, υπάρχει άλλη, εσύ που μ' έλεγες αγάπη σου μεγάλη*). **3.** το ουδ. ως ουσ. **το άλλο**, όχι αυτό, όχι το ίδιο, το διαφορετικό: «δε θέλω αυτό, θέλω το άλλο». **4.** συνήθως χωρίς άρθρο **άλλος**, αντί του **επόμενος**. **5.** σε ερωτηματικό τύπο **άλλος;** υπάρχει κανένας άλλος που ακολουθεί ή που περιμένει(;): «με τον κύριο τελειώσαμε. Άλλος;». **6.** ως επιφών. **άλλος!** λέγεται συνήθως από άντρα όταν, ενώ χρησιμοποιεί την τουαλέτα, έρχεται κάποιος που χτυπάει ή σπρώχνει την πόρτα για να μπει να τη χρησιμοποιήσει. Πολλές φορές, αντί του επιφωνήμ. ο άντρας που βρίσκεται μέσα στην τουαλέτα βήχει δυνατά για να κάνει αισθητή την παρουσία του. **7.** συνήθως στον πλ. χωρίς άρθρο, **άλλοι, άλλες, άλλα**, σημαίνει κάποιιοι, μερικοί, κάποιες, μερικές, κάποια, μερικά : «το καλοκαίρι άλλοι πηγαίνουν διακοπές στη θάλασσα, άλλοι στο βουνό, ενώ άλλοι δεν πάνε πουθενά || άλλες γυναίκες είναι όμορφες και άλλες άσχημες || άλλα αυτοκίνητα είναι ακριβά κι άλλα φτηνά». **8.** το ουδ. στον πληθ. ως ουσ. **τα άλλα**, τα υπόλοιπα: «αυτά που μου λες τα ξέρω, θέλω να μου πεις τα άλλα, που δεν ξέρω». (Ακολουθούν 352 φρ.)·

- άλλ' αντ' άλλα ή άλλ' αντ' άλλων ή άλλα αντί άλλων ή άλλα των άλλων, λόγια χωρίς νόημα, χωρίς ειρμό, μπερδεμένα, ασυνάρτητα, οι ασυναρτησίες: «μιλούσε μια ώρα και μας έλεγε άλλ' αντ' άλλων»·

- άλλ' αντ' άλλα, κι άλλο της Παρασκευής το γάλα, βλ. λ. [γάλα](#)·

- άλλα... (κι, και) άλλα..., δηλώνει αντίφαση: «άλλα μου λέει ο πατέρας της κι άλλα μου λέει η μάνα της». (Τραγούδι: *άλλα μου λεν τα μάτια σου και άλλα η καρδιά σου, άλλα μου λεν τα χείλη σου και άλλα τα φιλιά σου*)·

- άλλα κόλπα! βλ. λ. [κόλπο](#)·

- άλλα λέει η θεια μου κι άλλα ακούν τ' αφτιά μου, βλ. λ. θεια·

- άλλα λες κι άλλα μου κάνεις, βλ. λ. λέω·

- άλλα λόγια ν' αγαπιόμαστε, βλ. λ. [λόγος](#)·

- άλλα μελετούν τα βόδια κι άλλα μελετά ο ζευγάς, βλ. λ. [βόδι](#)·

- άλλα μετράει ο άνθρωπος κι άλλα ο Θεός ορίζει, βλ. λ. [Θεός](#)·

- άλλα σάνταρ, βλ. λ. σάνταρ·

- άλλα τα μάτια του λαγού κι άλλα της κουκουβάγιας ή άλλα μάτια έχει ο λαγός κι άλλα η κουκουβάγια, βλ. λ. [μάτι](#)·

- άλλα τόσα, **α.** στον ίδιο βαθμό: «ξέρω πως πέρασες πολλά βάσανα, αλλά κι εγώ πέρασα άλλα τόσα». **β.** στην ίδια ποσότητα: «ξέρω πως έχασες λεφτά, αλλά κι εγώ έχασα άλλα τόσα». (Λαϊκό τραγούδι: *ποντάρει σε άλογο κουτσό και παίρνει πεντακόσια, ποντάρω γω σε αετό και χάνω άλλα τόσα*)·

- άλλα του λέω κι άλλα ακούει, βλ. λ. ακούω·

- άλλα χρόνια, βλ. λ. [χρόνος](#).
- άλλα χρόνια τότε! βλ. λ. [χρόνος](#).
- άλλες εποχές, βλ. λ. [εποχή](#).
- άλλες εποχές τότε! βλ. λ. [εποχή](#).
- άλλες νυφάδες ήρθανε κι άλλα κουλούρια πλάσανε, βλ. λ. [νύφη](#).
- άλλες τόσες, στο ίδιο πλήθος: «στο 'πα πολλές φορές και θα στο πω άλλες τόσες». (Λαϊκό τραγούδι: πείνασα, δίψασα, κοιμήθηκα στους δρόμους για την γυναίκα π' αγαπούσα την κακή τόσες φορές κυνηγημένος απ' τους νόμους και άλλες τόσες τραβηγμένος φυλακή).
- άλλες χρονιές, βλ. λ. [χρονιά](#).
- άλλες χρονιές τότε! βλ. λ. [χρονιά](#).
- άλλη δουλειά δεν είχα! ή άλλη δουλειά δεν έχω! ή άλλη δουλειά δεν είχαμε! ή άλλη δουλειά δεν έχουμε! βλ. λ. [δουλειά](#).
- άλλη δουλειά κι αυτή! βλ. λ. [δουλειά](#).
- άλλη έγνοια δεν είχα! ή άλλη έγνοια δεν έχω! ή άλλη έγνοια δεν είχαμε! ή άλλη έγνοια δεν έχουμε! βλ. λ. [έγνοια](#).
- άλλη καμιά δε γέννησε, μόν' η Μαριώ το Γιάννη, βλ. λ. [Γιάννης](#).
- άλλη μια φορά, βλ. λ. [φορά](#).
- άλλη όρεξη δεν είχα! ή άλλη όρεξη δεν έχω! ή άλλη όρεξη δεν είχαμε! ή άλλη όρεξη δεν έχουμε! βλ. λ. [όρεξη](#).
- άλλη σκασίλα δεν είχα! ή άλλη σκασίλα δεν έχω! ή άλλη σκασίλα δεν είχαμε! ή άλλη σκασίλα δεν έχουμε! βλ. λ. [σκασίλα](#).
- άλλη σκοτούρα δεν είχα! ή άλλη σκοτούρα δεν έχω! ή άλλη σκοτούρα δεν είχαμε! ή άλλη σκοτούρα δεν έχουμε! βλ. λ. [σκοτούρα](#).
- άλλη στεναχώρια δεν είχα! ή άλλη στεναχώρια δεν έχω! ή άλλη στεναχώρια δεν είχαμε! ή άλλη στεναχώρια δεν έχουμε! βλ. λ. [στεναχώρια](#).
- άλλη φαγούρα δεν είχα! ή άλλη φαγούρα δεν έχω! ή άλλη φαγούρα δεν είχαμε! ή άλλη φαγούρα δεν έχουμε! βλ. λ. [φαγούρα](#).
- άλλη φορά, βλ. λ. [φορά](#).
- άλλη χάρη έχει (κάτι από κάτι άλλο), βλ. λ. [χάρη](#).
- άλλο από..., δηλώνει αποκλειστικότητα: «δε λέει άλλο από βλακείες» ή εξαίρεση: «δεν πίνει άλλο από μπίρα».
- άλλο δεν κάνει απ' το να... ή δεν κάνει άλλο απ' το να..., βλ. λ. [κάνω](#).
- άλλο θόρυβο κάνει ένας ντενεκές γεμάτος κι άλλο θόρυβο κάνει ένας ντενεκές άδειος, βλ. λ. [ντενεκές](#).
- άλλο και τούτο! ή άλλο και τούτο πάλι! ή άλλο πάλι και τούτο! έκφραση έκπληξης ή απορίας, για αναπάντεχη

ή παράξενη τροπή ή κατάληξη ενέργειας, λόγου ή κατάστασης: «το περίμενες να μαλώσουν αυτοί οι δύο; -Άλλο πάλι και τούτο! Αυτοί ήταν τόσο αγαπημένοι! || το περίμενες να παντρευτεί ο τάδε; -Άλλο πάλι και τούτο! Αυτός δεν ήταν κατά του γάμου;». Πολλές φορές, η φρ. συνοδεύεται και από το να δούμε τι άλλο θ' ακούσουμε ή από το να δούμε τι άλλο θα δούμε· βλ. και φρ. άλλο πάλι(!)·

- άλλο κάρο με πατάτες, βλ. λ. [κάρο](#)·

- άλλο κι αυτό! ή άλλο κι αυτό πάλι! ή άλλο πάλι κι αυτό! βλ. φρ. άλλο και τούτο(!)·

- άλλο κόλπο αυτό! βλ. λ. [κόλπο](#)·

- άλλο λέει η καρδιά κι άλλο λέει το μυαλό, βλ. λ. [καρδιά](#)·

- άλλο να στο λέω κι άλλο να το βλέπεις, λέγεται στην περίπτωση, που δεν μπορούμε να αποδώσουμε την πραγματικότητα κάποιου γεγονότος με λόγια: «είναι πολύ όμορφος άντρας αλλά άλλο να στο λέω κι άλλο να το βλέπεις || έχει τέτοιες σπάνιες ομορφιές η Χαλκιδική, όμως άλλο να στο λέω κι άλλο να το βλέπεις»·

- άλλο να τ' ακούς κι άλλο να στα λέω, θα καταλάβεις, θα κατανοήσεις πολύ καλύτερα αυτό για το οποίο γίνεται λόγος, αν σου το αναπτύξω προσωπικά, γιατί δε θα μείνεις μόνο με την εντύπωση των φημών που έφτασαν στ' αφτιά σου: «άκουσα πως ο τάδε μάλωσε με τη γυναίκα του. -Άλλο να τ' ακούς κι άλλο να στα λέω»·

- άλλο να τ' ακούς κι άλλο να το βλέπεις, βλ. φρ. άλλο να στο λέω κι άλλο να το βλέπεις·

- άλλο ναύτης κι άλλο καντηλανάφτης ή άλλο πέος κι άλλο Ευρωπαίος ή άλλο κουμπαράς κι άλλο κολομπαράς ή άλλο Τουπαμάρος κι άλλο το μουνί της Μάρως ή άλλο παίχτης κι άλλο τσουτσουνοπαίχτης ή άλλο γκούλας κι άλλο Γιαγκούλας ή άλλο ξίδι κι άλλο ταξίδι ή άλλο πότης κι άλλο ιππότης ή άλλο ψάρια κι άλλο μακαρόνια ή άλλο Βόλος κι άλλο έρωτας κεραυνοβόλος ή άλλο βούρτσα κι άλλο πούτσα ή άλλο Μαντώ κι άλλο Μαντόνα ή άλλο Πέπη κι άλλο πρέπει κ. ά. και εκ των τελευταίων άλλο Βερσαλλίες κι άλλο παραλίες ή άλλο λέων κι άλλο χαμαιλέων, λέγεται ειρωνικά, όταν προσπαθεί κάποιος να συγκρίνει δυο εντελώς ανόμοια πράγματα ή λέγεται ειρωνικά, όταν θέλουμε να υπογραμμίσουμε μια μεγάλη αντίθεση ανάμεσα σε δυο πράγματα ή καταστάσεις: «μα καλά, μπορείς να συγκρίνεις το κατσαριδάκι σου με τη Μερσεντές μου; Άλλο ναύτης κι άλλο καντηλανάφτης». Πρβλ.: άλλο θα πει Χαλκιδική κι άλλο θα πει Χαλκίδα (Λαϊκό τραγούδι). Οι εκφράσεις αυτές υπήρξαν της μόδας στη δεκαετία του 1970 και 1980·

- άλλο ντέρτι δεν είχα! ή άλλο ντέρτι δεν έχω! ή άλλο ντέρτι δεν είχαμε! ή άλλο ντέρτι δεν έχουμε! βλ. λ. [ντέρτι](#)·

- άλλο πάλι! δηλώνει δυσαρέσκεια για κάτι που προστίθεται σε αυτά που μας είναι ήδη γνωστό πως πρέπει να κάνουμε: «επίσης θα πρέπει να κάνεις και μια δήλωση του νόμου 105, ότι δεν έχεις καμιά απαίτηση από τα τυχόν κέρδη. -Άλλο πάλι!»· βλ. και φρ. άλλο και τούτο(!)·

- άλλο που δε θέλω, δηλώνει απόλυτη ικανοποίηση για την πραγματοποίηση κάποιας επιθυμίας μας ή για κάποια ενέργεια, που μας ευνοεί απόλυτα: «άλλο που δε θέλω, αν μου δώσεις αυτό το εισιτήριο για τον κυριακάτικο αγώνα || θα πήγαιναν εκδρομή και μου ανακοίνωσαν πως θα μ' έπαιρναν μαζί τους. Καταχάρηκα, γιατί άλλο που δεν ήθελα || αν ξανακάνεις φασαρία θα σε απολύσω απ' τη δουλειά. -Άλλο που δε θέλω, γιατί θα πάρω κάτι εκατομμύρια για αποζημίωση»·

- άλλο πράγμα, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·

- άλλο πράμα! βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·

- άλλο σεβντά δεν είχα! ή άλλο σεβντά δεν έχω! ή άλλο σεβντά δεν είχαμε! ή άλλο σεβντά δεν έχουμε! βλ. λ. σεβντάς·

- άλλο σχέδιο αυτό! βλ. λ. σχέδιο·

- άλλο τίποτα, υπάρχει μεγάλη ποσότητα, βρίσκεται σε μεγάλη αφθονία: «από λεφτά, άλλο τίποτα»·
- άλλο τίποτα; ειρωνική παρατήρηση σε κάποιον, που μας ζητάει πολλά και απίθανα πράγματα: «θέλεις να σου πληρώσω τη Δ.Ε.Η., τον Ο.Τ.Ε., τα κοινόχρηστα και να σου δώσω κι εκατό χιλιάδικα από πάνω. Άλλο τίποτα;»· ειρωνική παρατήρηση σε κάποιον, που μας καταμαρτυρά πολλές αρνητικές ιδιότητες: «είσαι κλέφτης, απατεώνας, χαρτοπαίχτης, ναρκομανής! -Άλλο τίποτα;»·
- άλλο το 'να (κι) άλλο τ' άλλο, αποτελεί άλλη υπόθεση, άλλη ιστορία, έτερον εκάτερον: «δεν πρέπει να υπερδεύεις τις γκομενοδουλειές σου με το σπίτι σου. Άλλο το 'να κι άλλο τ' άλλο»·
- άλλο το πρόσωπο, άλλη η καρδιά, βλ. λ. [πρόσωπο](#)·
- άλλο τόσο, στον ίδιο βαθμό: «όσο καλός είναι ο μικρός του ο γιος, άλλο τόσο είναι κι ο μεγάλος»· στην ίδια ποσότητα: «ό,τι ποσό βάλεις εσύ, θα βάλω κι εγώ άλλο τόσο»·
- άλλο τόσο κι εγώ, έκφραση με την οποία επικροτούμε απόλυτα τα λεγόμενα κάποιου για καλό ή για κακό: «δεν τον εκτιμώ διόλου αυτό τον άνθρωπο. -Άλλο τόσο κι εγώ - πολύ τον εκτιμώ αυτόν τον άνθρωπο. -Άλλο τόσο κι εγώ»·
- άλλο φαί τώρα, βλ. λ. φαί·
- άλλοι καιροί τότε! βλ. λ. [καιρός](#)·
- άλλοι κάνουν φίλους κι άλλοι κάνουν φίδια, βλ. λ. [φίλος](#)·
- άλλοι κι άλλοι, πολύ και διάφοροι, χωρίς να είναι τίποτα σπουδαίοι: «εγώ πιστεύω πως έτσι έγιναν τα πράγματα, αλλά άλλοι κι άλλοι έχουν διαφορετική γνώμη. Από σένα εξαρτάται ποιους θα πιστέψεις»·
- άλλοι τα γένια επιθυμούν κι άλλοι που τα 'χουνε τα φτουν, βλ. λ. [γένια](#)·
- άλλοι τόποι, άλλοι άνθρωποι ή άλλοι τόποι, άλλοι άνθρωποι, βλ. λ. [τόπος](#)·
- άλλον γκαϊλέ δεν είχα! ή άλλον γκαϊλέ δεν έχω! ή άλλον γκαϊλέ δεν είχαμε! ή άλλον γκαϊλέ δεν έχουμε! βλ. λ. [γκαϊλές](#)·
- άλλον καημό δεν είχα! ή άλλον καημό δεν έχω! ή άλλον καημό δεν είχαμε! ή άλλον καημό δεν έχουμε! βλ. λ. [καημός](#)·
- άλλον νταλκά δεν είχα! ή άλλον νταλκά δεν έχω! ή άλλον νταλκά δεν είχαμε! ή άλλον νταλκά δεν έχουμε! βλ. λ. [νταλκάς](#)·
- άλλος αγαπάει τον παπά κι άλλος την παπαδιά, βλ. λ. [παπάς](#)·
- άλλος γαμάει κι άλλος πληρώνει τα γαμησιάτικα, βλ. λ. [γαμησιάτικα](#)·
- άλλος έχει τ' όνομα κι άλλος έχει τη χάρη, βλ. λ. [όνομα](#)·
- άλλος και τούτος! ή άλλος και τούτος πάλι! ή άλλος πάλι τούτος! έκφραση απορίας ή έκπληξης για τις αναπάντεχες ή απaráδεκτες ενέργειες ή λόγια κάποιου: «ξαφνικά σηκώθηκε κι άρχισε να πετάει τα ρούχα του από πάνω του μπροστά στον κόσμο! -Άλλος και τούτος! || κι εκεί που έλεγαν να ηρεμήσουν τα πράγματα, σηκώθηκε ο δικός σου και μας αποκάλυψε πως και ο τάδε είχε πάει φυλακή. -Άλλος και τούτος πάλι!»·
- άλλος κι αυτός! ή άλλος κι αυτός πάλι! ή άλλος πάλι κι αυτός! βλ. φρ. άλλος και τούτος(!)·
- άλλος λίγο, άλλος πολύ, βλ. λ. λίγος·

- άλλος πάλι! **α.** δηλώνει δυσαρέσκεια για κάποιον που προστίθεται σε μια ομάδα ατόμων τους οποίους πρέπει να εξυπηρετήσουμε ή να αντιμετωπίσουμε: «ο προσωπάρχης μου είπε, πως πρέπει να ελέγξεις τα τιμολόγια του μηνός. -Άλλος πάλι! Ακόμα δεν ξεμπερδεψα με την καταμέτρηση του εμπορεύματος που έχουμε στην αποθήκη!». **β.** έκφραση δυσαρέσκειας, όταν για πολλοστή φορά ακούμε κάποιο διαφορετικό άτομο να φωνάζει το όνομά μας, για να μας πει ή να μας επιφορτίσει με κάτι: «Αντωνόπουλος; -Άλλος πάλι!»·
- άλλος πληρώνει κι άλλος πίνει, άλλος αγωνίζεται για την επίτευξη κάποιας επιτυχίας και άλλος απολαμβάνει τις ωφέλειες από αυτή την επιτυχία. (Λαϊκό τραγούδι: **εγώ πληρώνω κι άλλος πίνει**, βρε κουκλί μου τι θα γίνει)·
- άλλος πληρώνει τα κερατιάτικα, βλ. λ. [κερατιάτικα](#)·
- άλλος πληρώνει τη νύφη, βλ. λ. [νύφη](#)·
- άλλος πληρώνει το μάρμαρο, βλ. λ. [μάρμαρο](#)·
- άλλος σπέρνει κι άλλος θερίζει, λέγεται στην περίπτωση που, άλλος εργάζεται σκληρά και άλλος απολαμβάνει τους κόπους από την εργασία του αυτή: «ο καθένας θ' αμείβεται σύμφωνα με τους κόπους του, γιατί σ' αυτή την επιχείρηση δεν ισχύει το άλλος σπέρνει κι άλλος θερίζει»·
- άλλος το 'χει και το κατουράει κι άλλος δεν το 'χει και το λαχταράει, λέγεται για κάποιο αγαθό που ενώ αυτός που το έχει δεν το υπολογίζει καθόλου, την ίδια στιγμή για κάποιον άλλον που δεν το κατέχει είναι εντελώς απαραίτητο·
- αν κάνει ο Μάρτης δυο νερά κι ο Απρίλης άλλο ένα, χαρά σ' αυτόν το γεωργό που 'χει πολλά σπαρμένα, βλ. λ. νερό·
- αν μη τι άλλο, **α.** τουλάχιστο: «παρά τις οικονομικές δυσκολίες που είχαμε, αν μη τι άλλο, μπορέσαμε να κάνουμε μια αξιοπρεπή αρχή». **β.** πέρα από οτιδήποτε άλλο, το λιγότερο που θα μπορούσε να κάνει κάποιος: «αν μη τι άλλο, θα μπορούσε να σου πει ένα ευχαριστώ που του συμπαραστάθηκε»·
- αν ρίξει ο Απρίλης δυο νερά κι ο Μάης άλλο ένα, χαρά σ' αυτόν το γεωργό που 'χει πολλά σπαρμένα, βλ. λ. νερό·
- ανάμεσα στ' άλλα, βλ. φρ. ανάμεσα·
- αναπνέω άλλον αέρα, βλ. λ. [αέρας](#)·
- ανοίγω κι άλλη τρύπα στο ζωνάρι (μου), βλ. λ. [ζωνάρι](#)·
- απ' τ' άλλο μου τ' αφτί, βλ. λ. [αφτί](#)·
- απ' τη μια... απ' την άλλη όμως..., βλ. λ. μια·
- απ' τη μια... κι απ' την άλλη..., βλ. λ. μια·
- απ' τη μια μέρα στην άλλη, βλ. λ. [μέρα](#)·
- απ' τη μια μεριά... απ' την άλλη μεριά όμως..., βλ. λ. [μεριά](#)·
- απ' τη μια μεριά... κι απ' την άλλη μεριά..., βλ. λ. [μεριά](#)·
- απ' τη μια πλευρά..., από την άλλη πλευρά όμως..., βλ. λ. [πλευρά](#)·
- απ' τη μια πόρτα μπήκα κι απ' την άλλη βγήκα, βλ. λ. [πόρτα](#)·

- απ' τη μια στιγμή στην άλλη, βλ. λ. [στιγμή](#).
- απ' τη μια ώρα στην άλλη, βλ. λ. [ώρα](#).
- απ' την άλλη, επιπλέον: «ενώ απ' τη μια μου χρωστάς ένα σωρό λεφτά, απ' την άλλη μου ζητάς πάλι δανεικά!».
- απ' το ένα αφτί μπαίνει (μπαίνουν) κι απ' τ' άλλο βγαίνει (βγαίνουν), βλ. λ.αφτί.
- απ' τον έναν στον άλλον, βλ. λ. [ένας](#).
- από δουλειά άλλο τίποτα, βλ. λ. [δουλειά](#).
- από δω πάν' κι άλλοι, **α.** έκφραση αδιαφορίας στη δήλωση κάποιου πως θα διακόψει τη φιλική, ερωτική ή εργασιακή σχέση που έχει μαζί μας και υποτίθεται πως του δείχνουμε το δρόμο να φύγει, όπως κάναμε και στους προηγούμενους, που δήλωσαν το ίδιο πράγμα ή που έπαψαν να μας ενδιαφέρουν. **β.** έκφραση αδιαφορίας στη δήλωση κάποιου πως θα επιδιώξει να μας κάνει κακό, κι έχει την έννοια, πως και όσοι προηγούμενοι το επιχείρησαν έφυγαν από τον υποτιθέμενο δρόμο που του δείχνουμε χωρίς να πετύχουν τίποτα.
- από λεφτά άλλο τίποτα, βλ. λ. λεφτά.
- από λόγια άλλο τίποτα, βλ. λ. [λόγος](#).
- από μυαλό άλλο τίποτα, βλ. λ. [μυαλό](#).
- από προβλήματα άλλο τίποτα, βλ. λ. [πρόβλημα](#).
- από υγεία άλλο τίποτα, βλ. λ. [υγεία](#).
- από ψέμα άλλο τίποτα, βλ. λ. ψέμα.
- αύριο άλλος ήλιος άλλη μέρα, βλ. λ. [αύριο](#).
- αυτά μας τα 'παν κι άλλοι, βλ. λ. [είπα](#).
- αυτό είν' άλλη ιστορία, βλ. λ. ιστορία.
- αυτό είν' άλλη παράγραφος, βλ. λ. παράγραφος.
- αυτό είν' άλλο, βλ. λ. [αυτός](#).
- αυτό είν' άλλο καπέλο, βλ. λ. [καπέλο](#).
- αυτό είν' άλλο κεφάλαιο, βλ. λ. [κεφάλαιο](#).
- αυτό είν' άλλο πράγμα, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).
- αυτό είν' άλλου (αλλουνού) παπά βαγγέλιο, βλ. λ. [παπάς](#).
- αυτό είν' αλλουνού καπέλο, βλ. λ. [καπέλο](#).
- αυτός είναι και κανένας άλλος, βλ. λ. [αυτός](#).
- αυτός είναι κι άλλος δεν είναι, βλ. λ. [αυτός](#).
- βάζω το 'να πόδι πάνω στ' άλλο, βλ. λ. [πόδι](#).

- βλέπω μ' άλλο μάτι (κάποιον ή κάτι), βλ. λ. [μάτι](#).

- για τ' άλλα, για τα υπόλοιπα: «εγώ σας είπα αυτά που ήξερα, για τ' άλλα θα σας πληροφορήσει ο ίδιος ο διευθυντής». (Λαϊκό τραγούδι: του 'πα για το φέρεσιμό σου και **για τ' άλλα** σου, τ' ασυγχώρητα τα λάθη τα μεγάλα σου).

- ... γιατί θα 'χουμε άλλα, επιθετική έκφραση σε άτομο που δε συμμορφώνεται στις εντολές μας: «φάε το φαγητό σου, γιατί θα 'χουμε άλλα || πήγαινε στη δουλειά σου, γιατί θα 'χουμε άλλα || δώσε μου τα λεφτά που μου χρωστάς, γιατί θα 'χουμε άλλα».

- γίνομαι άλλος άνθρωπος, βλ. λ. [άνθρωπος](#).

- δε βάζω άλλο (άλλη) μπροστά σου, είσαι ασύγκριτος, ασύγκριτη: «έχει τόσο καλό φίλο, που δε βάζω άλλο μπροστά του || έχει τόσο καλή γυναίκα, που δε βάζει άλλη μπροστά της». (Λαϊκό τραγούδι: τίποτα πια δεν λογαριάζω **άλλον μπροστά σου εγώ δεν βάζω**, αφού έχεις εσύ καρδιά χρυσή και σ' αγαπώ, αγάπα με και συ).

- δε βαστιέμαι άλλο, **α.** δεν μπορώ να συγκρατηθώ περισσότερο, ώστε να μην πω ή να μην κάνω κάτι: «δε βαστιέμαι άλλο, θα τον δείρω με τις ανοησίες που λέει || μυρίζει τόσο όμορφα αυτό το φαγητό, που δε βαστιέμαι άλλο». **β.** έφτασα στο σημείο να μην μπορώ να συγκρατήσω περισσότερο το κάτουρό μου ή τα κόπρανά μου, πρέπει οπωσδήποτε να αφοδεύσω, γιατί θα τα κάνω απάνω μου: «αμάν, μιά τουαλέτα, ρε παιδιά, γιατί δε βαστιέμαι άλλο».

- δε βαστώ άλλο ή δε βαστώ άλλο πια ή δε βαστώ πια άλλο, **α.** δεν αντέχω περισσότερο, δεν μπορώ να κάνω περισσότερο υπομονή και ξεσπώ: «δε βάσταξα άλλο με τις ανοησίες που έλεγε και τον άρχισα στις μπάτσες || έπαθε τέτοια καταστροφή, που δε βάσταξε πια άλλο κι έβαλε τα κλάματα». **β.** δεν αντέχω περισσότερο, δεν μπορώ να κάνω περισσότερο υπομονή και υποκύπτω, υποχωρώ, ενδίδω: «μη μου φορτώνεσαι περισσότερο, γιατί δε βαστώ άλλο || έπεσαν όλοι επάνω μου για να δώσουμε τα χέρια, ώσπου δε βάσταξα άλλο πια και συμφιλιώθηκα μαζί του».

- δε με παίρνει άλλο, παύω να ενεργώ με τον τρόπο που ενεργούσα, γιατί αντιλαμβάνομαι πως δεν έχω τις δυνάμεις ή τις δυνατότητες που είχα ή γιατί δεν μου το επιτρέπει περισσότερο το περιβάλλον στο οποίο βρίσκομαι: «απ' τη στιγμή που ήρθε ο τάδε, δε με παίρνει άλλο να κάνω το μάγκα, γιατί αυτός είναι πιο μάγκας από μένα || ο οικοδεσπότης μου έκανε νόημα πως δε μ' έπαιρνε άλλο να συνεχίσω να λέω σόκιν ανέκδοτα, γιατί είχε κάνει την παρουσία του ο πατέρας του».

- δε με σηκώνει άλλο, βλ. φρ. δε με παίρνει άλλο.

- δε σηκώνει άλλο, δεν μπορεί να συνεχιστεί να γίνεται ανεκτό κάτι, δεν αντέχω, δεν μπορώ να κάνω περισσότερη υπομονή: «μέχρι τώρα υπέμενα τις ιδιοτροπίες σου, αλλά από δω και πέρα δε σηκώνει άλλο».

- δεν αντέχω άλλο, βλ. λ. αντέχω.

- δεν έχει άλλο, **α.** (για αγαθά) τελείωσε, εξαντλήθηκε: «δεν έχει άλλο απ' αυτό το είδος». **β.** (για παροχές, συνήθως ειρωνικά) παύω, σταματώ να δίνω: «μέχρι τώρα ό,τι μου ζητούσες σου το 'δυνα, από δω και πέρα όμως δεν έχει άλλο».

- δεν έχει μάτια γι' άλλον (γι' άλλη), βλ. λ. [μάτι](#).

- δεν κάνει τίποτ' άλλο απ' το να..., τίποτα.

- δεν μπαίνει ο ένας στ' αμπέλια του άλλου, βλ. λ. [αμπέλι](#).

- δεν μπαίνει ο ένας στα οικόπεδα του άλλου, βλ. λ. [οικόπεδο](#).

- δεν μπαίνει ο ένας στα χωράφια του άλλου, βλ. λ. χωράφι·
- δεν πάει άλλο, **α.** δεν μπορεί να συνεχιστεί να γίνεται ανεκτό κάτι, δεν αντέχω, δεν μπορώ να κάνω περισσότερο υπομονή, δεν μπορεί να συνεχιστεί η ίδια δυσάρεστη κατάσταση: «δεν πάει άλλο μ' αυτή την φτώχεια που περνώ || δεν πάει άλλο μ' αυτή την γκρίνια σου». (Λαϊκό τραγούδι: *λέω πως **δεν πάει άλλο**, είσαι βάσανο μεγάλο*)· βλ. και φρ. *δε με παίρνει άλλο*. **β.** (για πορεία) υπάρχει αδιέξοδο ή έφτασε στο τέρμα της: «ο δρόμος δεν πάει άλλο || το αστικό δεν πάει άλλο»·
- δεν παίρνει άλλο, δεν αντέχω περισσότερο, δεν πάει άλλο, δε σηκώνει άλλο: «είναι τόσο γκρινιάρια, που δεν παίρνει άλλο, θα τη χωρίσω || είναι ένας αδιόρθωτος χαρτοπαίχτης, γι' αυτό κι εγώ θα τον χωρίσω, γιατί δεν παίρνει άλλο». (Λαϊκό τραγούδι: *σαν να μου τα 'κανες πολλά φθάνει **δεν παίρνει άλλο**, κοίταξε να συμμορφωθείς γιατί θα σε ξεκάνω*)·
- δεν παίρνει άλλο νερό, βλ. φρ. νερό·
- δεν περνούν άλλο τα λεφτά μου ή δεν περνούν πια τα λεφτά μου, βλ. λ.λεφτά·
- δεν προχωράει άλλο, βλ. συνηθέστ. *δεν πάει άλλο*·
- δεν υπάρχει άλλος δρόμος, βλ. λ. [δρόμος](#)·
- δεν υπάρχει άλλος τρόπος, βλ. λ. [τρόπος](#)·
- δεν υπάρχει τίποτ' άλλο, βλ. λ. τίποτα·
- δίνει άλλον αέρα, βλ. λ. [αέρας](#)·
- δίχως άλλο, οπωσδήποτε, εξάπαντος: «πρέπει το βράδυ δίχως άλλο να 'ρθεις μαζί μου στη συγκέντρωση»· βλ. και φρ. *το δίχως άλλο*·
- έγινε άλλος τόσος, το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος έγινε διπλάσιο σε όγκο από ότι ήταν: «τον τελευταίο καιρό το 'ριξε στο φαγητό και στον ύπνο κι έγινε άλλος τόσος»·
- εγώ κρατώ την κλείδα (το κλειδί) μου και άλλος την καλύβα μου, βλ. λ. [καλύβα](#)·
- είμαι με το 'να πόδι να φύγω και με τ' άλλο πόδι να μείνω, βλ. λ. [πόδι](#)·
- είμαι μια η άλλη ή είμαι μια την άλλη, ισοφαρίζω έσοδα και έξοδα, δεν έχω κέρδος: «με την αναδουλειά που υπάρχει, είμαι ευχαριστημένος που είμαι μια η άλλη»·
- είναι άλλου είδους ταραχή, βλ. λ. [είδος](#)·
- είναι απ' άλλο ανέκδοτο, βλ. λ. [ανέκδοτο](#)·
- είναι από άλλον πλανήτη, βλ. λ. [πλανήτης](#)·
- είναι γεννημένοι ο ένας για τον άλλον, βλ. λ. [γεννημένος](#)·
- είναι καμωμένοι ο ένας για τον άλλον, βλ. λ. [καμωμένος](#)·
- είναι καμωμένος από άλλη πάστα, βλ. λ. [πάστα](#)·
- είναι ο ένας χειρότερος απ' τον άλλον ή είναι ο ένας χειρότερος του άλλου, βλ. λ. [χειρότερος](#)·
- είναι πάρ' τον έναν (και) χτύπα τον άλλον, βλ. λ. [ένας](#)·

- είναι πιάσ' τον έναν (και) χτύπα τον άλλον, βλ. λ. [ένας](#).
- είναι πλασμένοι ο ένας για τον άλλον, βλ. λ. [πλασμένος](#).
- είναι πλασμένος από άλλη πάστα, βλ. λ. [πάστα](#).
- είναι πολύ κοντά ο ένας με τον άλλον, βλ. λ. [κοντά](#).
- είναι σ' άλλη γη, σ' άλλα μέρη, βλ. λ. [γη](#).
- είναι το άλλο μου μισό, (και για τα δυο φύλα) βλ. λ. [μισός](#).
- είναι το κάτι άλλο, το πρόσωπο ή το πράγμα για το οποίο γίνεται λόγος έχουν μια έντονη ιδιαιτερότητα, καλή ή κακή: «η ομορφιά του είναι το κάτι άλλο || η ασχήμια του είναι το κάτι άλλο || αγόρασε έν' αυτοκίνητο που είναι το κάτι άλλο».
- εκείνος που περιμένει απ' άλλονε, πολύ αργά δειπνάει, βλ. λ. [εκείνος](#).
- εκτός των άλλων, εκτός από όλα όσα έχουμε ήδη προαναφέρει, επιπλέον, επιπροσθέτως: «εκτός των άλλων μου χρωστάς ακόμα εκατό χιλιάδες».
- έναν καιρό ήμουν άγγελος, τώρ' αγγελεύουν άλλοι (στη βρύση που έπινα νερό, τώρα το πίνουν άλλοι), βλ. λ. [άγγελος](#).
- έρχονται άλλα χρόνια, βλ. λ. χρόνος.
- έρχονται άλλες εποχές, βλ. λ. [εποχή](#).
- έρχονται άλλες χρονιές, βλ. λ. [χρονιά](#).
- έχει άλλο πρόσωπο, βλ. λ. [πρόσωπο](#).
- έχει άλλον αέρα, βλ. λ. [αέρας](#).
- έχει αυτό το κάτι άλλο, βλ. φρ. έχει αυτό το κατιτίς, λ. κατιτίς.
- έχει κι άλλα παιδιά η μάνα σου σαν κι εσένα; ή έχει κι άλλα παιδιά σαν κι εσένα η μάνα σου; βλ. λ. [παιδί](#).
- έχει κι άλλον πονηρό σαν κι εσένα η μάνα σου; ή έχει κι άλλον σαν κι εσένα πονηρό η μάνα σου; βλ. λ. [πονηρός](#).
- έχει ο αφέντης μας αφέντρα κι η κυρά μας άλλον άντρα, βλ. λ. [άντρας](#).
- έχει το 'να πόδι πάνω στ' άλλο, βλ. λ. [πόδι](#).
- έχω κι άλλα χαρτιά, βλ. λ. χαρτί.
- ζει σε άλλη εποχή, βλ. λ. [εποχή](#).
- ζει σε άλλον αιώνα, βλ. λ. [αιώνας](#).
- ζει σε άλλον κόσμο, βλ. λ. [κόσμος](#).
- ζει σε άλλον πλανήτη, βλ. λ. πλανήτη.

- ζητώ κι άλλο πιάτο, βλ. λ. [πιάτο](#).
- η άλλη άκρη του σύρματος, βλ. λ. σύρμα.
- η άλλη ζωή, βλ. λ.ζωή.
- η άλλη όχθη, βλ. λ. [όχθη](#).
- η άλλη όψη του νομίσματος, βλ. λ. [όψη](#).
- η άλλη πλευρά του νομίσματος, βλ. λ. [πλευρά](#).
- η αξίνα θέλει κώλο και κομμάτι απ' άλλον κώλο, βλ. λ. κώλος.
- η ζωή είναι ένα αγγούρι. Άλλος το τρώει και ζορίζεται κι άλλος το τρώει και δροσίζεται, βλ. λ. ζωή.
- η μία, η άλλη, βλ. λ. [μία](#).
- η μια κι η άλλη, βλ. λ. [μία](#).
- η μια κουβέντα έφερε την άλλη, βλ. λ. [κουβέντα](#).
- η μια πάνω στην άλλη, βλ. λ. [μία](#).
- η μια της βρομάει (κι) η άλλη της μυρίζει, βλ. λ. [μυρίζω](#).
- η μια της βρομάει (κι) η άλλη της ξινίζει, βλ. λ. [ξινίζω](#).
- η μια του βρομούσε (κι) η άλλη του μύριζε, βλ. λ. [μυρίζω](#).
- η μια του βρομούσε (κι) η άλλη του ξίνιζε, βλ. λ. [ξινίζω](#).
- ήρθαν άλλες εποχές, βλ. λ. [εποχή](#).
- ήρθαν άλλοι καιροί, βλ. λ. [καιρός](#).
- ήρθαν πιο κοντά ο ένας στον άλλον, βλ. λ. [κοντά](#).
- ήρθε από άλλον πλανήτη, βλ. λ. [πλανήτη](#).
- θα σφίξουν κι άλλο οι κώλοι, βλ. λ. κώλος.
- κάθε άλλο, βλ. λ. κάθε.
- και εις άλλα με υγεία! ή και σ' άλλα με υγεία! βλ. λ. [υγεία](#).
- κάλλιο να 'χω στο σπίτι μου ελιές και παξιμάδι, παρά στο ξένο ζάχαρη και να μ' ορίζουν άλλοι, βλ. λ. [σπίτι](#).
- κάνω άλλα κι άλλα, κάνω πολλά και διάφορα πράγματα σημαντικά ή ασήμαντα: «εσύ που μπορείς και κάνεις άλλα κι άλλα, σίγουρα θα μπορέσεις να με βοηθήσεις σε αυτή την υπόθεση || εσύ κάνεις άλλα κι άλλα, σ' αυτή τη λεπτομέρεια θα κωλώσεις;».
- κατά τ' άλλα, ως προς τα υπόλοιπα, ως προς εκείνα που συμβαίνουν ή συνέβησαν: «είχα μια μικρή ατυχία, αλλά κατά τ' άλλα είμαι μια χαρά || μέχρι αυτή τη στιγμή τα πράγματα είναι σ' αυτή την κατάσταση, κατά τ' άλλα ο Θεός βοηθός».

- κατά τ' άλλα καλά, φράση που ακολουθεί με κάποια ειρωνική διάθεση, μετά την εξιστόρηση κάποιας άτυχης στιγμής ή γεγονότος που πέρασε κάποιος: «τράκαρα κι έσπασα το πόδι μου, κατά τ' άλλα καλά». (Τραγούδι: αυτά, **κατά τ' άλλα καλά**, αυτά, η ζωή να περνά).
- κι άλλα τόσα, σε διπλάσια ποσότητα: «όσα λεφτά βάλεις εσύ, εγώ θα βάλω κι άλλα τόσα».
- κι άλλο τόσο, σε διπλάσια ποσότητα: «ό,τι ποσό βάλεις εσύ, εγώ θα βάλω κι άλλο τόσο».
- κοντά στ' άλλα, βλ. λ. [κοντά](#).
- λέγε λίγα με τους άλλους και πολλά με τον εαυτό σου, βλ. λ. [εαυτός](#).
- λέω άλλ' αντ' άλλων ή λέω άλλ' αντ' άλλων Μαριγώ ή λέω άλλα αντί άλλων ή λέω άλλα των άλλων, μιλώ χωρίς νόημα, μιλώ μπερδεμένα, ακατανόητα, ασυνάρτητα: «μιλούσε μια ώρα, αλλά δε βγάλαμε νόημα, γιατί έλεγε άλλ' αντ' άλλων».
- λέω άλλα (ενν. λόγια), διαφορετικά, ανασκευάζω αυτά που είχα πει: «γιατί τώρα λες άλλα από κείνα που μας έλεγες προηγουμένως;».
- λίγο ο ένας, λίγο ο άλλος, βλ. λ. [λίγος](#).
- μ' άλλα λόγια, βλ. λ. [λόγος](#).
- μ' έστειλε στον άλλο κόσμο, βλ. λ. [κόσμος](#).
- μ' έφερε ίσαμ' εκεί που δεν πάει άλλο, βλ. λ. [εκεί](#).
- μ' έφερε ίσαμ' εκεί που δεν παίρνει άλλο, βλ. λ. [εκεί](#).
- μας έβγαλε άλλο φασούλι ή μας έβγαλε κι άλλο φασούλι, βλ. λ. [φασούλι](#).
- μας τα 'παν άλλοι, βλ. λ. [είπα](#).
- μας τα 'παν κι άλλοι, βλ. λ. [είπα](#).
- με πάνει το άλλο μου, συμπεριφέρομαι εντελώς διαφορετικά από ό,τι συνήθως, παραφέρομαι, τρελαίνομαι: «πρόσεξε μη με πιάσει το άλλο μου, γιατί θα τα κάνω όλα γυαλιά καρφιά».
- με το ένα, με το άλλο, βλ. λ. [ένας](#).
- με το 'να και με τ' άλλο, βλ. λ. [ένας](#).
- με τον έναν ή (με) τον άλλον τρόπο, βλ. λ. [τρόπος](#).
- με τούτα και με τ' άλλα, βλ. λ. [τούτος](#).
- μεταξύ των άλλων, βλ. φρ. [εκτός των άλλων](#).
- μέχρι να κουνήσει το ένα του πόδι, βρομάει τ' άλλο, βλ. λ. [πόδι](#).
- μέχρι να σηκώσει το ένα του πόδι, αραχνιάζει τ' άλλο ή μέχρι να σηκώσει το ένα του πόδι, βρομάει τ' άλλο ή μέχρι να σηκώσει το ένα του πόδι, του τρώει ο λύκος τ' άλλο, βλ. λ. [πόδι](#).
- μην ξοδεύεις άλλο το σάλιο σου! βλ. λ. [σάλιο](#).

- μην το ζαλίζεις άλλο, (προτρεπτικά ή συμβουλευτικά) πάψε να ασχολείσαι άλλο με αυτή την υπόθεση, γιατί είναι έτσι όπως σου τα λέω, ή γιατί δεν υπάρχει περίπτωση να αλλάξουν τα πράγματα προς το καλύτερο: «σε συμβουλεύω να μην το ζαλίζεις άλλο και να πάρεις επιτέλους κάποια απόφαση || οι πιο πολλοί πολιτικοί ενδιαφέρονται μόνο για την πάρτη τους, μην το ζαλίζεις άλλο»·

- μια άλλη φορά, βλ. λ. [φορά](#)·

- μια ο ένας, μια ο άλλος, βλ. λ. [ένας](#)·

- μιλάει με άλλο κεφάλι, βλ. λ. κεφάλι·

- μιλάμε άλλη γλώσσα, βλ. λ. γλώσσα·

- να 'ταν κι άλλη! **α.** (για δουλειές) την τελείωσα γρήγορα και με μεγάλη ευχέρεια, είτε γιατί είχε οικονομικό ενδιαφέρον για μένα είτε γιατί ήταν πολύ εύκολη: «την τέλειωσες τη δουλειά που σου ανάθεσαν; -Να 'ταν κι άλλη!». **β.** (για γυναίκες) την κατέκτησα ή της επέβαλα τη σεξουαλική πράξη: «εντάξει με την τάδε που σου σύστησα; -Να 'ταν κι άλλη!»·

- να 'ταν κι άλλο! (για φαγητά) το έφαγα όλο, είτε επειδή πεινούσα πολύ είτε επειδή ήταν πολύ νόστιμο: «έφαγες όλο το φαγητό σου; -Να 'ταν κι άλλο!»·

- να 'ταν κι άλλος! τον νίκησα ή του ξεγέλασα με ευκολία: «τον νίκησες τον τάδε; -Να 'ταν κι άλλος! || πήρες απ' τον τάδε τα δανεικά που σου χρειάζονταν; -Να 'ταν κι άλλος!»·

- ο ... (ακολουθεί επώνυμο), ο ... (ακολουθεί επώνυμο) και τ' άλλα παιδιά, βλ. λ. παιδί·

- ο άλλος κόσμος, βλ. λ. [κόσμος](#)·

- ο άλλος εαυτός μου ή ο άλλος μου εαυτός, βλ. λ. [εαυτός](#)·

- ο ένας κι ο άλλος, βλ. λ. [ένας](#)·

- ο ένας λόγος έφερε τον άλλον, βλ. λ. [λόγος](#)·

- ο ένας με τον άλλον, βλ. λ. [ένας](#)·

- ο ένας, ο άλλος, βλ. λ. [ένας](#)·

- ο ένας πάνω στον άλλον, βλ. λ. [ένας](#)·

- ο ένας στη Δύση κι ο άλλος στην Ανατολή, βλ. λ. [ένας](#)·

- ο ένας της βρομούσε (κι) ο άλλος της μύριζε, βλ. λ. [μυρίζω](#)·

- ο ένας της βρομούσε (κι) ο άλλος της ξίνιζε, βλ. λ. [ξινίζω](#)·

- ο ένας το μακρύ του κι ο άλλος το κοντό του, βλ. λ. [κοντός](#)·

- ο ένας του βρομάει (κι) ο άλλος του μυρίζει, βλ. λ. [μυρίζω](#)·

- ο ένας του βρομάει (κι) ο άλλος του ξινίζει, βλ. λ. [ξινίζω](#)·

- ο Θεός άλλους ανεβάζει κι άλλους κατεβάζει, βλ. λ. [Θεός](#)·

- ο Θεός άλλους έπλασε κι άλλους έκλασε, ή ο Θεός άλλους τους έπλασε κι άλλους τους έκλασε, βλ. λ. [Θεός](#)·

- ο κόσμος είναι μια σκάλα. Άλλοι την ανεβαίνουν κι άλλοι την κατεβαίνουν, βλ. λ. [κόσμος](#).
- οι επιθυμίες του ανθρώπου είναι σαν τις μέρες: μια πάει, άλλη έρχεται, βλ. λ. [επιθυμία](#).
- όποιος ανοίγει το λάκκο τ' αλλουνού, πέφτει ο ίδιος μέσα, βλ. λ. [λάκκος](#).
- όποιος αφήνει το έργο του κι άλλες δουλειές γυρεύει, ο διάβολος στον κώλο του φασούλια μαγειρεύει, βλ. λ. [δουλειά](#).
- όποιος σκάβει το λάκκο τ' αλλουνού, πέφτει ο ίδιος μέσα, βλ. λ. [λάκκος](#).
- όσα ξέρει ο Κωνσταντής, δεν τα ξέρει άλλος κανείς, βλ. λ. ξέρω.
- όσο δεν παίρνει άλλο, βλ. λ. όσος.
- όσο ο ένας τόσο κι ο άλλος, βλ. λ. [τόσος](#).
- όταν έρθει το κακό, καρτέρει να 'ρθει κι άλλο, βλ. λ. κακός.
- παίζει σ' άλλη ταινία, βλ. λ. ταινία.
- πάμε γι' άλλα; (στη γλώσσα του χαρτοπαιγνίου) ερώτηση που απευθύνει ένας παίχτης προς στους υπόλοιπους, αν δέχονται να ξαναγίνει το μοίρασμα των φύλλων, γιατί αυτά που έχει πάρει στα χέρια του είναι εντελώς άσχετα μεταξύ τους. Αν οι περισσότεροι παίκτες συμφωνήσουν, επειδή και αυτοί βρίσκονται στην ίδια άσχημη θέση (ανάλογα, βέβαια, και με τους κανόνες του καρέ), τότε τα χαρτιά μαζεύονται, ανακατώνονται και μοιράζονται από την αρχή.
- πάμε γι' άλλα, έκφραση που δηλώνει πως ξεπεράσαμε τη δύσκολη κατάσταση στην οποία βρισκόμασταν και πως είμαστε έτοιμοι για τις νέες δυσκολίες που ενδέχεται να προκύψουν στη ζωή μας: «τι έδειξαν οι ακτινογραφίες του στήθους σου; -Πάμε γι' άλλα || πώς πήγε το δικαστήριο που είχες με τον τάδε; -Πάμε γι' άλλα».
- πάρε το κουβαδάκι σου και σ' άλλη παραλία, βλ. λ. [κουβαδάκι](#).
- πάσα ο ένας, πάσα ο άλλος! βλ. λ. πάσα.
- πάω γι' άλλα, **α.** ξεκινώ άλλη δουλειά, άλλη ασχολία, είτε γιατί τελείωσα αυτή με την οποία είχα καταπιαστεί είτε γιατί απέτυχα: «ό,τι έχω αναλάβει μέχρι τώρα, το έχω τελειώσει και τώρα πάω γι' άλλα || απέτυχα στην προηγούμενη δουλειά μου, αλλά ο Θεός να μ' έχει γερό, γιατί τώρα πάω γι' άλλα». **β.** χωρίζω με το έτερο ήμισυ μου και επιδιώκω νέο δεσμό: «με την τάδε χώρισα και τώρα πάω γι' άλλα». (Λαϊκό τραγούδι: γι' άλλα, γι' άλλα **πάμε γι' άλλα**, δε μ' αγάπησες μια στάλα).
- πες ο ένας, πες ο άλλος, βλ. λ. [είπα](#).
- πετιέμαι απ' το ένα θέμα στ' άλλο, βλ. λ. θέμα.
- πέφτω σ' άλλα φιλιά, βλ. λ. φιλί.
- πήγε στον άλλο κόσμο, βλ. λ. [κόσμος](#).
- πήρε διαβατήριο για τον άλλο κόσμο, βλ. λ. [κόσμος](#).
- πιάσ' τον έναν (και) χτύπα τον άλλον, βλ. λ. [ένας](#).
- πλάκα ο ένας, πλάκα ο άλλος, βλ. λ. [πλάκα](#).

- πότε η μια της βρομάει κι (και πότε) η άλλη της μυρίζει, βλ. λ. [μυρίζω](#).
- πότε η μια της βρομάει κι (και πότε) η άλλη της ξινίζει, βλ. λ. [ξινίζω](#).
- πότε η μια του βρομούσε κι (και πότε) η άλλη του μύριζε, βλ. λ. [μυρίζω](#).
- πότε η μια του βρομούσε κι (και πότε) η άλλη του ξίνιζε, βλ. λ. [ξινίζω](#).
- πότε ο ένας της βρομούσε κι (και πότε) ο άλλος της μύριζε, βλ. λ. [μυρίζω](#).
- πότε ο ένας της βρομούσε κι (και πότε) ο άλλος της ξίνιζε, βλ. λ. [ξινίζω](#).
- πότε ο ένας του βρομάει κι (και πότε) ο άλλος του μυρίζει, βλ. λ. [μυρίζω](#).
- πότε ο ένας του βρομάει κι (και πότε) ο άλλος του ξινίζει, βλ. λ. [ξινίζω](#).
- πότε το ένα της βρομάει και (και πότε) τ' άλλο της μυρίζει, βλ. λ. [μυρίζω](#).
- πότε το ένα της βρομάει και (και πότε) τ' άλλο της ξινίζει, βλ. λ. [ξινίζω](#).
- πότε το ένα του βρομάει και (και πότε) τ' άλλο του μυρίζει, βλ. λ. [μυρίζω](#).
- πότε το ένα του βρομάει και (και πότε) τ' άλλο του ξινίζει, βλ. λ. [ξινίζω](#).
- σ' άλλα μέρη, βλ. λ. μέρος.
- σ' άλλη γη, βλ. λ. [γη](#).
- σαν άλλος..., έκφραση με την οποία παρομοιάζουμε την ενέργειά μας ή την ενέργεια κάποιου με αυτή κάποιου άλλου: «όρμησα σαν άλλος παλαιστής εναντίον του || ήρθε σαν άλλος δικηγόρος κι άρχισε ν' αγορεύει υπέρ του φίλου του». (Λαϊκό τραγούδι: με τα μάτια ορθάνοιχτα το ταβάνι καρφώνω, περασμένα μεσάνυχτα το κρίμα μου μετρώ, το καθάριο σου πρόσωπο με φιλά το λερώνω και **σαν άλλος** Ιούδας μετανιώνω και θρηνώ).
- σ' άλλους γεννάς τ' αβγό, σε μένα καθαρίζεις, βλ. λ. [αβγό](#).
- σαν να μη μας έφταναν όλα τ' άλλα ή σαν να μην έφταναν όλα τ' άλλα, βλ. λ. [όλος](#).
- σου λέει ο άλλος! έκφραση με την οποία θέλει να προλάβει ο ομιλητής τις τυχόν απορίες ή αντιρρήσεις του ατόμου στο οποίο απευθύνεται: «θέλει να χτίσει κι αυτός ένα σπίτι στην εξοχή, όμως, σου λέει ο άλλος, πώς θα το χτίσεις, ρε κύριε, μ' ένα ψωρομισθό που παίρνεις;»
- στην άλλη άκρη του κόσμου, βλ. λ. [άκρη](#).
- στις εννιά του μακαρίτη, άλλος έρχεται στο σπίτι ή στις εννιά του μακαρίτη, άλλος μπήκε μέσ' στο σπίτι ή στις εννιά του μακαρίτη, άλλον έβαλε στο σπίτι, βλ. λ. μακαρίτης.
- στο άλλο άκρο, βλ. λ. άκρο.
- συν τοις άλλοις, βλ. φρ. εκτός των άλλων.
- τα κάνω γι' άλλα, επιφέρω από θυμό ή από κέφι τέτοια καταστροφή σε ένα κλειστό χώρο, που πρέπει τα πάντα να αντικατασταθούν με καινούρια (με άλλα): «μπήκε αγριεμένος στο μαγαζί, τα 'κανε όλα γι' άλλα κι έτσι, την επόμενη μέρα, έμεινε κλειστό || όταν άρχισαν να παίζουν τα όργανα, τα 'κανε όλα γι' άλλα πάνω στον ενθουσιασμό του». Συνών. τα κάνω γιάλλα / τα κάνω γυάλα.

- τα φέρνω μια η άλλη ή τα φέρνω μια την άλλη, **α.** ισοφαρίζω κέρδος και χασούρα, τα πατσίζω, δεν κερδίζω τίποτα: «για ποιο κέρδος μου μιλάς, που ένα χρόνο τώρα τα φέρνω μια η άλλη!». **β.** ζω υποφερτά, συντηρητικά, περίπου τα βολεύω, τα κουτσοβολεύω: «με την κρίση που έχει σήμερα η αγορά, πρέπει να 'σαι ευχαριστημένος, αν καταφέρνεις να τα φέρνεις μια την άλλη»·

- τη μια έτσι, την άλλη αλλιώς, βλ. λ. [έτσι](#)·

- την άλλη, την προηγούμενη ή την επόμενη φορά: «την άλλη μου είχες πει άλλα πράγματα || την άλλη θα σου δώσω περισσότερα». (Λαϊκό τραγούδι: τη μια δε σε τιμώρησα, **την άλλη** σε συγχώρεσα, την τρίτη και φαρμακερή σε χώρισα)·

- την άλλη φορά ή την άλλη τη φορά, βλ. λ. [φορά](#)·

- την άλλη χρονιά ή την άλλη τη χρονιά, βλ. λ. [χρονιά](#)·

- τι άλλο; δηλώνει πως το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος ασχολείται με αυτό με το οποίο συνήθως ασχολείται ή βρίσκεται στην κατάσταση στην οποία συνήθως βρίσκεται. Η φρ. δίνεται ως απάντηση στην ερώτηση κάποιου τι κάνει (ο τάδε): «τι κάνει το φιλαράκι σου; -Τι άλλο; Ασχολείται με τα γραμματόσημά του || τι κάνει το φιλαράκι σου; -Τι άλλο; Τρέχει από γιατρό σε γιατρό, γιατί είναι κατά φαντασίαν ασθενής || τι κάνει ο τάδε; -Τι άλλο; Πάλι σουρωμένος είναι»·

- τι άλλο, έκφραση με την οποία επιβεβαιώνουμε την ερώτηση κάποιου αν ασχολείται το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος με αυτό που μας αναφέρει, από τη στιγμή που γνωρίζουμε καλά πως συνήθως ασχολείται, ή αν βρίσκεται στην κατάσταση που μας αναφέρει, από τη στιγμή που γνωρίζουμε καλά πως συνήθως βρίσκεται: «πάλι με τα γραμματόσημά του ασχολείται το φιλαράκι σου; -Τι άλλο || πάλι στους γιατρούς τρέχει το φιλαράκι σου; -Τι άλλο || πάλι σουρωμένος είναι ο τάδε; -Τι άλλο». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *εμ*·

- τι άλλο θ' ακούσουμε ακόμα! βλ. λ. *ακόμα*·

- τι άλλο θα δούμε ακόμα! βλ. λ. *ακόμα*·

- τι κάνει ο άλλος! **α.** λέγεται θαυμαστικά για τις ενέργειες ή τις πράξεις κάποιου: «πω πω, τι κάνει το άτομο, όταν έχει κέφια!». **β.** λέγεται ειρωνικά, κοροϊδευτικά ή επιτιμητικά για τις άστοχες ενέργειες ή πράξεις κάποιου: «τι κάνει το άτομο, όταν είναι μεθυσμένο!». Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *για δεσ*. Συνών. *τι κάνει ο άνθρωπος!* / *τι κάνει ο δικός σου!* / *τι κάνει το άτομο!* / *τι κάνει το πρόσωπο(!)*·

- τι λέει ο άλλος! **α.** λέγεται θαυμαστικά για τα λόγια που λέει κάποιος: «πω πω τι λέει ο άλλος όταν έχει κέφια!». **β.** λέγεται ειρωνικά, κοροϊδευτικά ή επιτιμητικά για τις ανοησίες που λέει κάποιος: «τι λέει μωρέ ο άλλος!». Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *για δεσ*. Συνών. *τι λέει ο άνθρωπος!* / *τι λέει ο δικός σου!* / *τι λέει το άτομο!* / *τι λέει το πρόσωπο(!)*·

- τι να πει κανείς για το μουνί της αλληνηής, βλ. λ. *μουνί*·

- τίποτ' άλλο; βλ. λ. *τίποτα*·

- τις άλλες, πριν από μερικές μέρες: «τις άλλες συνάντησα τον τάδε και ρωτούσε για σένα». (Λαϊκό τραγούδι: **τις άλλες** τα 'μπλεξα κι εγώ με μια ξανθιά μικρούλα που έχει μάτια έμορφα είναι και μοδιστρούλα)·

- το άλλο εγώ μου ή το άλλο μου εγώ, βλ. λ. [εγώ](#)·

- το άλλο με τον Τοτό το ξέρεις; βλ. λ. *Τοτός*·

- το βλέπω μ' άλλο μάτι, βλ. λ. [μάτι](#)·

- το δίχως άλλο, **α.** οπωσδήποτε, εξάπαντος: «θέλω το δίχως άλλο να μου επιστρέψεις τα λεφτά που μου

χρωστάς, γιατί τα έχω ανάγκη || θα πάρεις επιτέλους το γιο μου στη δουλειά σου; -Το δίχως άλλο». **β.** δηλώνει και ειρωνική άρνηση: «θα μου δώσεις επιτέλους εκείνα τα δανεικά που σου ζητάω; -Το δίχως άλλο»·

- το ένα της βρομάει (και) τ' άλλο της μυρίζει, βλ. λ. [μυρίζω](#)·
- το ένα της βρομάει (και) τ' άλλο της ξινίζει, βλ. λ. [ξινίζω](#)·
- το ένα του βρομάει (και) τ' άλλο του μυρίζει, βλ. λ. [μυρίζω](#)·
- το ένα του βρομάει (και) τ' άλλο του ξινίζει, βλ. λ. [ξινίζω](#)·
- το ένα του μάτι βλέπει στην ανατολή και τ' άλλο στη δύση, βλ. λ. [μάτι](#)·
- το ένα, το άλλο, βλ. λ. [ένας](#)·
- το ένα φέρνει τ' άλλο, βλ. λ. ένα·
- το καλό το παλικάρι ξέρει κι άλλο μονοπάτι, βλ. λ. παλικάρι·
- το 'να και τ' άλλο, βλ. λ. [ένας](#)·
- το 'να πάνω στ' άλλο, βλ. λ. [ένας](#)·
- το 'να τσαρούχι και τ' άλλο παπούτσι, βλ. λ. [παπούτσι](#)·
- το 'να χέρι νίβει τ' άλλο (και τα δυο το πρόσωπο), βλ. λ. χέρι·
- τον βλέπω μ' άλλο μάτι, βλ. λ. [μάτι](#)·
- τον διώχνεις απ' τη μια πόρτα κι έρχεται απ' την άλλη, βλ. λ. [πόρτα](#)·
- τον έστειλε στον άλλο κόσμο, βλ. λ. [κόσμος](#)·
- τόσα κι άλλα τόσα, βλ. λ. [τόσος](#)·
- τόσο κι άλλο τόσο, βλ. λ. [τόσος](#)·
- τόσο ο ένας όσο κι ο άλλος, βλ. λ. [τόσος](#)·
- υπάρχει άλλος αέρας, βλ. λ. [αέρας](#)·
- υπάρχει κι άλλος δρόμος, βλ. λ. [δρόμος](#)·
- υπάρχει κι άλλος τρόπος, βλ. λ. [τρόπος](#)·
- χωρίς άλλη κουβέντα, βλ. λ. [κουβέντα](#)·
- χωρίς άλλη συζήτηση, βλ. λ. συζήτηση·
- χωρίς άλλο, βλ. φρ. [δίχως άλλο](#)·
- ως άλλος... (ακολουθεί ουσιαστικό, ιδίως κύριο όνομα), που μοιάζει ως προς τις ιδιότητες, τις ικανότητες του προσώπου που αναφέρεται: «ήρθε ως άλλος δικτάτορας να επιβάλει τις ιδέες του || έχει μεγάλη ιδέα για τα ποιήματά του και συμπεριφέρεται ως άλλος Ελύτης»·

- ώσπου να κουνήσει το ένα του πόδι, βρομάει τ' άλλο, βλ. λ. [πόδι](#).

-ώσπου να σηκώσει το ένα του πόδι, αραχνιάζει τ' άλλο ή ώσπου να σηκώσει το ένα του πόδι, βρομάει τ' άλλο ή ώσπου να σηκώσει το ένα του πόδι, το τρώει ο λύκος τ' άλλο, βλ. λ. [πόδι](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας